

бр. 55 / декември 2014

образование

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ В ЧУЖБИНА

Цена: 5 лв.

ИРЛАНДИЯ

Бакалавърски програми

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Образование по PR

ГЕРМАНИЯ

Образование по медицина

ИСПАНИЯ

Бизнес училища

РУСИЯ

Водещите университети

Звезден час

SWEET 16
от X FACTOR

Специалности на фокус

ПСИХОЛОГИЯ

**Връзки с
обществеността**

Специалност
СКУЛПТОР

Изпити и сертификати
CAMBRIDGE ENGLISH: FIRST

Професия
ФИЗИК

Може би четете това преди Новогодишните празници, а може би след тях. И в двата случая ще си позволя – от името на целия ни екип – да ви пожелаем всичко най-добро и много успехи през новата 2015 година!

Времето около Новогодишните празници по традиция се използва за правене на равностметки и отчети. Затова и ние – като списание, посветено на образованието – няма как да не направим един бърз анализ на случилото се в тази сфера у нас и в чужбина през изминалата година. А то не беше малко – сменихме трима министри на об-

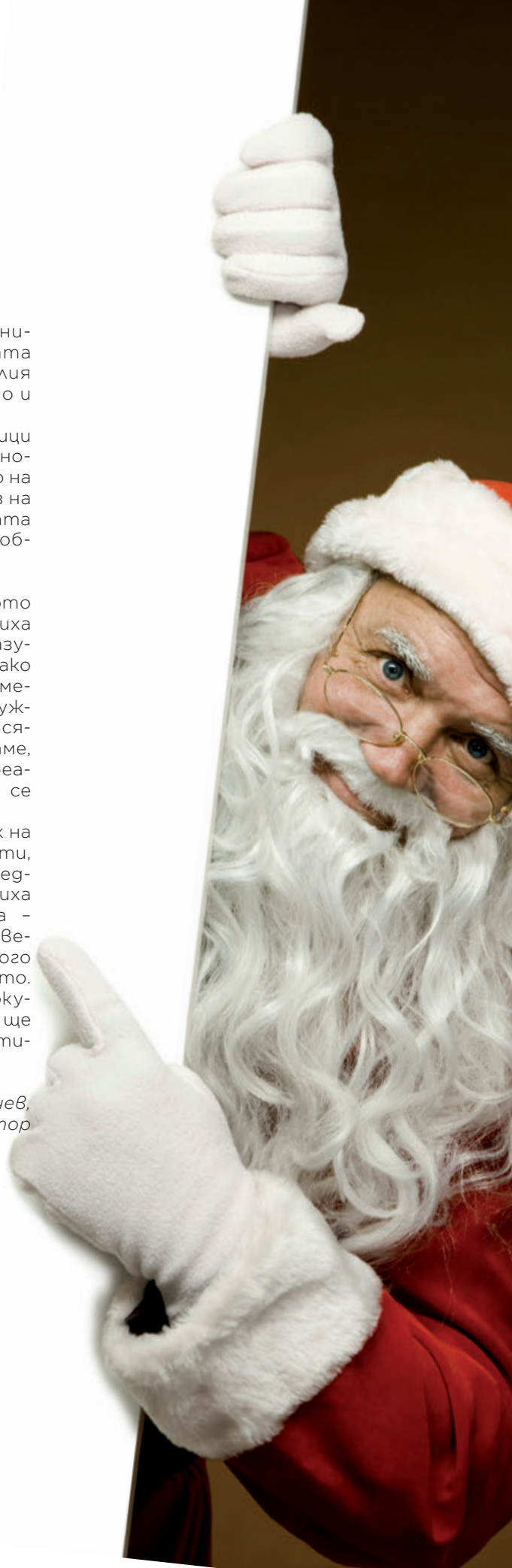
разованието, сравнявахме между две класации на родните висши училища и чухме няколко стратегии за реформи. Започнахме да слушаме все по-често за положителни примери от образованието в други държави – например обучение чрез работа (т.нар. дуална система), за по-тесни връзки между бизнеса и образованието, за премахване на финансирането на калпак във висшите училища за сметка на финансиране според качеството. Нищо от това още не се е случило, но все пак фактът, че го чуваме, е положителен.

В международен план отпаднаха и последните ограничения за работа пред българските граждани в страни

от ЕС, а от икономическото министерство заплашиха да блокират важно споразумение между САЩ и ЕС, ако не отпадат визите за Америка. Образованието в чужбина е по-достъпно от всякога. Остава да се надяваме, че и възможностите за реализация в България ще се увеличават.

Така погледнато – напук на всички наводнения, фалити, правителства и други бедствия, които ни се случиха през последната година – изглежда все пак са направени крачки напред по много фронтове в образованието. Може да са малки, но са окуражаващи и затова ние ще бъдем, бъдете и вие, оптимисти за 2015-та година.

*Йордан Карапенчев,
редактор*

СЪДЪРЖАНИЕ

Студентски живот	4
Università degli Studi di Roma Tor Vergata	
Средно образование	8
Meritas International Family of Schools	
Изпити и сертификати	10
Cambridge English: First	
Образование в цифри	12
DAAD	
Специалност на фокус	14
Психология	
Специалност на фокус	20
Връзки с обществеността	
Обучение във Великобритания	27
PR във Великобритания	
Обучение в Германия	30
Образование по медицина	
Обучение в Русия	34
Водещите университети	
Обучение в Ирландия	36
Бакалавърски програми	
Обучение в Испания	38
Бизнес училища	

Репортаж	42
Нощ на учените 2014 във Варна	
Нетрадиционна специалност	44
Скулптура	
Технологии	6
Новият Nexus таблет на Google	
Професия	48
Физик	
Фестивали	50
Международният фестивал на леда и снега в Харбин	
История	53
Три неразкрити загадки от нашата история	
Звезден час	56
Sweet 16 om X Factor	
Лайфстайл	8
Номинираните за награди „Грами“ през 2015	
Новини	60
Любопитно	64
Дядо Коледа по света	

КЪДЕ ДА НИ НАМЕРИТЕ:

Бензиностанции: ■ Shell ■ Petrol; **Книжарници:** ■ Хеликон ■ Bookpoint ■ Orange center ■ Greenwhich; **Вериги за хранителни стоки:** ■ Фантастикo ■ Carrefour; **Онлайн магазини:** ■ Store.bg ■ Bookpoint.bg ■ biblio.bg ■ globulbooks.com; **Дистрибутори:** ■ Булгарпрес ■ Български пощи ■ Доби прес ■ НАР ■ Агенция Стрела ■ InMedio; **Други:** Павилиони Lafka

ЕКИП:

редактор:

Йордан Караленчев
editorial@studyabroad.bg

автори:

Борис Глушков
Ива Балабанова-Ганчева
Юлия Кошаревска

сътрудници:

Александър Тотеv
Ани Куртева

коректор:

Ива Йохан Ганчева

производствен директор:

Виргиния Димитрова

реклама:

Ана Автова
reklama@studyabroad.bg

разпространение:

Владислав Герасимов

абонаменти:

Даниела Стоянова

дизайн:

Иво Грозев
Кети Церовска
design@studyabroad.bg

фотограф:

Костадин Кръстев - Кoko

За контакт:

02/ 961 62 63, 02/ 961 63 63
office@studyabroad.bg
www.StudyAbroad.bg

корица декември 2014:

фотограф:
Костадин Кръстев - Кoko
дизайн: Иво Грозев
модел: Sweet 16

сп. Образование и специализация в чужбина е запазена марка на Маркет Тренд ЕООД. Никаква част от това издание не може да бъде копирана изцяло или в частичност без изричното писмено разрешение на издателя. Всички права запазени. Издателят не носи отговорност за достоверността на информацията, подадена в рекламите и платените публикации.

Име: Александър Тотеv

Специалност: Магистратура по финанси и банкиране

Университет: Тор Вергата, гр. Рим

Държава: Италия

„БЯХ ПРИЯТНО ИЗНЕНАДАН ОТ ТОВА КОЛКО СОЦИАЛНА И ОТВОРЕНА Е ИТАЛИЯ”

разказ на Александър Тотеv

Александър Тотеv е на 24 години и в момента учи магистратура „Финанси и банкиране” на английски език в един от трите най-интернационални и престижни икономически факултета в Италия. Преди това е завършил бакалавърската си степен по финанси в УНСС, гр. София. До момента има два проведени стажа във финансовите отдели на УниКредит Булбанк и Българска народна банка.

Изборът

При вземането на решение ми преминах през няколко стъпки. Първоначално стигнах до извода, че съм в етап от живота си, в който е добре да се поставя в една напълно нова среда, за да мога да се видя в друга светлина и да разширя възприятията си за всичко около мен.

Прецених, че Италия, известна с дружелюбни и топли хора, хубаво време и вкус-

на храна, е идеалното място за това и досега смятам, че не съм сбъркал в преценката си. Следващата ми стъпка бе кандидатстването, като оптимизирам избора на университет. Силното ми желание да имам допир и до други култури (по-интернационална студентска среда) ме подтикна към университети с поне няколко на брой икономически програми на английски език в по-големите градове.

Първо се спрях на най-големия град в Италия – Рим и, впоследствие, избора за университет беше сравнително лесен, поради славата на Тор Вергата със седемте на брой икономически магистърски програми изцяло на английски и прилагането на нови, по-ефективни методи на обучение. Хубаво беше също, че предлагаха програмата, която най-много желаех.

За първоначалното ми информироване използвах няколко интернет портала за магистърски програми, а след това проверих обстойно всеки университет, предлагащ интересувашите ме програми поотделно. Процесът за набиране на необходимата информация беше бърз и лесен.

Кандидатстването

Кандидатстването протече сравнително лесно (притежавах необходимите документи), поради наличността на онлайн платформата, в която преминаването през стъпките до същинския подбор се осъществяваше от автоматизирана система.

При опростените процедури за кандидатстване се губи нуждата от използване на посреднически компании, които най-много да ви подтикнат да ограничите избора си на университети, поради техни

Татяна Девятарова е регионален координатор продажби в Източна Европа на Meritas Family of Schools. Обича да работи с ученици и смята, че Meritas е мрежа от елитни пансионни училища, в която се ценят качествено образование и подготвя децата както за добър университет, така и за живота.

Татяна Девятарова:

УЧИЛИЩАТА НА MERITAS ИЗГРАЖДАТ САМОЧУВСТВИЕ И САМОСТОЯТЕЛНОСТ В УЧЕНИЦИТЕ

Кои училища членуват в Meritas International Family of Schools и какво ги отличава от другите?

Meritas е световна организация на елитни училища, които са подготвили над 50 000 ученици и има отлична репутация и опит в класирането на кандидат-студенти в най-добрите университети по света.

В момента имаме 6 пансионни училища в САЩ и още едно в Швейцария:

1. **Leman Manhattan Preparatory School - Ню Йорк**
www.lemanmanhattan.org
2. **North Broward Preparatory School - Флоруга**
www.nbps.org
3. **Lake Mary Preparatory School - Флоруга**
www.lakemaryprep.com

4. **Windermere Preparatory School - Флоруга**
www.windermereprep.com
5. **The Village School - Тексас**
www.thevillageschool.com
6. **Rancho Solano Preparatory School - Аризона**
www.ranchosolano.com/home
7. **College du Leman - Женева, Швейцария**
www.cdl.ch

Какви са предимствата на средното образование в тези училища?

Много се гордеем с безопасната и спокойна образователна среда, която предлагаме на нашите ученици, затова често чуваме, че атмосферата в училище е „домашна“. Пансионната ни програма е персонализирана и е свързана с вълнуващ ученически живот и истинско потапяне в местната култура.

Благодарение на фокуса ни върху академичните успехи, учениците на Meritas редовно постигат високи резултати по International

Baccalaureate и се оценяват много високо от университетите, в които желаят да следват.

Основните ползи от училищата са следните:

- Персонален учебен план, изпитани преподавателски методи и отлични учители.
- Приятелства за цял живот с ученици от над 30 държави.
- Вълнуващи екскурзии и международни преживявания.
- Съвети за кандидатстване в колеж
- Обучение в International Baccalaureate (IB) програма
- Възможност за усъвършенстване на английския език

Какви са таксите за обучение и има ли възможност за стипендии?

Мога да ви дам точна информация за таксите и настаняването в пансионните училища за учебната 2015/ 2016 година.

- **Rancho Solano Preparatory School (Аризона)** - 43 300 USD

CAMBRIDGE ENGLISH: FIRST

ПРЕДСТОЯТ ПРОМЕНИ

материал на Йордан Карапенчев

Поредицата езикови сертификати Cambridge English включват цели десет изпита, започващи от най-основното ниво на изучаване на английски език и стигащи до Proficiency, който позволява на кандидатите да преподават по английски език в някои частни школи. First certificate или FCE вероятно е сред най-популярните тестове. Той е с едно ниво по-лесен от Advanced (CAE), но въпреки това при достатъчно висок резултат може да ви донесе и ниво C1 по общеевропейската референтна езикова рамка.

От януари 2015 година влизат в сила няколко промени във формата на изпита. Вече ще има 4, вместо пет модула, а някои от упражненията в самите модули ще бъдат заменени. Въпреки това изпитът ще остане на същото ниво на трудност и ще се оценява по същия начин.

Четене и употреба на езика

Времетраене: 1 час и 15 минути

Това е един от новите компоненти, които се появяват от 2015. Думата „нов“ може би не е твърде точна, тъй като и Reading, и Use of English си бяха част от изпита и досега, но вече ще бъдат слети. Най-просто казано – в рамките на тази част от изпита кандидатите първо се запознават с няколко

текста, а после отговарят на въпроси, свързани с тях.

Целта е да се провери способността за интерпретиране на текстове от вестници, списания и други медии, както и способността тези интерпретации да бъдат коректно изразени. Новият компонент е с по-кратко времетраене от комбинацията на двата стари, следователно могат да се очакват по-кратки текстове и въпроси.

Писане

**Времетраене:
1 час и 20 минути**

Писмената част на изпита се състои от две задачи. Първата изисква да напишете писмо или имейл, използвайки информация, дадена ви в друг текст – най-често статия, брошура или бележка. Във втората част трябва да напишете статия, есе, писмо или доклад в рамките на 120-180 думи. Важно е да демонстрирате добри познания на лексика, да избягвате клишетата и граматическите грешки.

Слушане

Времетраене: 40 минути

Слушането с разбиране се състои от четири части – комбинация от монолози и диалози от най-различни житейски ситуации. Често използвани примери са откъси от новинарски предавания, радио програми, публични речи и т.н. От кандидатите се

очаква да демонстрират способност за ориентиране в реалистични житейски ситуации и да сортират важната за тях информация от останалата. Много често има и въпроси, свързани с настроенията на говорещите, затова трябва да обърнете внимание и на това.

Говорене

Времетраене: 14 минути

Устната част на изпита се провежда по групи от двама или – в редки случаи – от трима кандидати. Изпитващите също са двама, но само единият от тях участва в разговора, докато другият сяда отстрани и си води записки. Очевидно, целта на този компонент е да провери способностите за вербална комуникация. Ако ви предстои такъв изпит, единственият ни съвет е да не бъдете притеснени от присъствието на изпитващи и да се стараете да давате кратки и ясни отговори по поставените въпроси. Акцентът не е най-страшното нещо – по-скоро внимавайте за граматиката.

Оценяване

Оценките се получават под формата на официална бланка, наречена „Statement of Results“. Тя съдържа три основни компонента – оценки от A до C, резултат в точки (максимум 100) и съответстващото ниво на Общеевропейската

СТИПЕНДИАНТИТЕ НА

DAAD

ПРЕЗ ГОДИНИТЕ

материал на Йорган Карапенчев

Желаещите да кандидатстват за висше образование в Германия трябва да познават едно съкращение - DAAD (съкратено от Deutsche Akademische Austauschdienst). Организацията за академичен обмен представлява над 300 висши училища в Германия. Самата тя не предлага учебни програми, но подпомага както чуждестранни студенти желаещи да следват във федералната република, така и немци, търсещи варианти за обучение в чужбина. След приемането на България в Европей-

ския съюз през 2007 година, интересът към образованието във федералната република се увеличи значително, което направи работата на организацията в страната ни още по-важна. Често говорим, че емигрантите от България стават все повече и повече, но това не личи в статистиката за стипендиите. След пика през 2010 наблюдаваме плавен спад. Това донякъде може да се обясни с по-малките випуски в България, както и промените в интереса на родните кандидати. Стипендии са предвидени както за студенти, така и за научни работници, работещи върху своите докторантури или доцентури. В посочената по-го-

лу таблица можем да проследим бройките на кандидатите, с разбивка по стипендиантска програма. За съжаление DAAD разделя данните си на периоди и към момента имаме само достъп до предишния. Ще очакваме с интерес и данните за след 2012-та година, когато те станат публични.

От Германия към България?

Много хора сигурно ще се запитат: Защо ли му е на един германец да идва в България? Едва ли имат интерес към емигриране, но не трябва да бъдем толкова негативни към нашата страна. България се посещава от лектори, учени, езикови асистенти и т.н.

ПСИХОЛОГИЯ

НАУКА ЗА ДУШАТА

материал на Йордан Карапенчев

Заглавието е буквалният превод на думата „психология“ и идва от гръцките **ψυχή** — душа, дух и **λόγος** — наука. В съвременността думите „дух“ и „душа“ са останали по-скоро в полето на теологията и философията. Психологията е научна дисциплина, изучаваща умствените процеси и поведението на хора или животни, като често прилага научния метод при лабораторни изследвания. Макар че психологическото познание обикновено се използва за оценка и третиране на проблеми с психическото здраве, то служи и за разбиране и разрешаване на проблеми от много други области – от образование до разкриване на криминални престъпления.

Ако допреди половин век психологията нямаше статут на особено популярна наука, то днес тя изживява своеобразен ренесанс. За трета поредна година психологията е една от най-желаните специалности от кандидат-студентите във водещите университети в България.

Обучението по психология

В научната литература съществува разделение на два големи дяла на психологията – фундаментален и приложен. Изследванията на фундаменталната психология имат общо значение за разбирането и обяснението на поведението на хора и животни, а приложният дял се занимава с изследвания на човешката дейност, най-вече в професионалните сфери. Самите те пак се делят на още много катего-

рии – социална, когнитивна, сравнителна и т.н. Каквото и направление в психологията да изберете, важно е да знаете, че това е професия, която изисква учене през целия живот и участие в извън университетски обучения, в терапевтични направления, следдипломни квалификационни програми, семинари и курсове.

Както вероятно се досещате, в бакалавърска степен се изучават по-обща понятия от психологическата наука, докато в степен магистър се очаква да се специализирате повече.

Или пак да се захванете с коренно различна дисциплина. Колкото и странно да ви изглежда последното изречение, практиката показва, че много студенти ползват бакалавърската си степен по психология като „трамплин“ към

друга магистратура, където да приложат натрупаните вече знания. Подходящи специалности за такъв тип награждане са комуникациите, от една страна – връзки с обществеността, журналистика, медийни науки и т.н., и икономически дисциплини, свързани с търговия и продажби, от друга.

Психоанализа vs. Психиатрия

Благодарение на филмите (най-вече американски) сме свикнали да виждаме психоаналитици. Те говорят сложно и бавно, с авторитетен тембър и накрая стигат до извода, че пациентът им е „пасивно агресивен“. Така или иначе – това е сред най-желаните възможности за професионална реализация. Работата на психоаналитиците е отговорна и включва както инди-

Д-р Сузи Савиги е директор на магистърските програми по психология и клинична психология в CITY College - Международният факултет на Шефилдския университет. Завършила е бакалавърската си степен в Северна Ирландия и Гърция, и магистратура в Шотландия, в сферата на клиничната и консултативна психология. Обучавала се е и в областта на клиничната психиатрия.

Сузи Савиги:

ПСИХОЛОГИЯТА Е ЗНАНИЕ, КОЕТО МОЖЕ ДА БЪДЕ ИЗПОЛЗВАНО ВЪВ ВСЕКИ КОНТЕКСТ

интервю на Йордан Каранчев

Популярна специалност ли е Психологията, по ваши наблюдения?

През последните години виждам как психологията като наука става все по-популярна. При нас, в Международния факултет на Шефилдския университет, броят на студентите и в бакалавърските, и в магистърските ни програми непрекъснато нараства през последните няколко години. Това ни прави изключително щастливи – млади и талантиливи хора идват към специалността с голямо желание да учат и да практикуват професията.

ЕМПАТИЯТА И БИСТРИЯТ УМ СА ХАРАКТЕРНИ ЧЕРТИ НА ДОБРИЯ ПСИХОЛОГ

Причините за този ръст не са само във възможностите за кариерно развитие след завършването. Психологията е наука, която обогатява хора-

та и дава нов поглед към различни аспекти на човешкото поведение и междуличностните връзки. Това е знание, което може да бъде използвано във всеки контекст, независимо от избора на път за кариерно развитие. Освен това – много професии, тясно свързани с психологията, стават все по-модерни и необходими в съвременния живот. Например – консултирането и психотерапията. Това помага на хората да се справят с проблемите си и да водят по-добър живот.

Какви са най-важните неща, които студентите по психология трябва да научат по време на следването си?

Психологията е доста по-различна специалност от останалите и уменията, които се придобиват, също са различни.

Например – възможността за критично мислене е от ключово значение за нашата работа. В доста други програми не е така. Освен да мислят критично, студентите трябва да се научат

ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

НЕ НАУКА, А ЗАНАЯТ

материал на Йордан Карапенчев

Връзки с обществеността е доста неточен превод на английското Public Relations. Неточен, защото хората остават с впечатлението, че някъде има една конкретна общественост, която си стои и чака да бъде установена връзка с нея. Това, разбира се, не е така - действителността е доста по-динамична. Като начало пред всяка организация има най-различни публики - както вътрешни, така и външни. Клиентите, например, са външна, но има и комуникации, насочени към инвеститори, акционери, служители и т.н. В този материал ще използваме термините PR и Връзки с обществеността, просто защото това са думите, които са се наложили в съвременния български език. Също така ще се опитаме да отговорим на въпроса какво точно работи един PR и през какво трябва да премине, за да постигне успех в кариерата си.

Какво работи един PR?

Работата на специалиста по връзки с обществеността се определя преди всичко от нуждите на клиента. Някои от най-често изпълняваните задачи са: Разпространяване на прес-съобщения, организиране на събития и прес-конференции, медия-мониторинг, копирайтинг (в общи линии означава писане), пазарни проучвания, медия-планиране (определяне в кои медии и кога да се рекламира) и т.н.

В много рекламни и PR агенции има - макар и неформална - йерархия на дейностите. По-младите и неопитни членове на екипа често започват с медия-мониторинг и изготвянето на прес-съобщения. По-креативната работа - организирането на събития и маркетинговите изследвания, остава за по-опитните им колеги. Разбира се, когато говорим за креативност, младите обикновено имат неизчерпаем ресурс от идеи и не трябва да бъдат подценявани. В този

смисъл и това разделение е относително и не е задължително да се спазва педантично за всяка една задача.

Какви качества са необходими?

Едва ли ще ви изненадаме, ако започнем с комуникативните способности. Самата същност на професията изисква непрестанна комуникация с хора, както и даване на съвети на другите в тази област. Няма място за сrameжливи хора, които си глътват граматиката, когато трябва да проведат разговор в по-формална обстановка. За PR-ите това е особено важно, тъй като - преди да стигнат до представяне на клиентите си - трябва и да имат добри търговски качества, с които да намерят такива.

Днес няма как да се мине и без основни компютърни умения. Например - PR-ът може да не работи с програмите на графичния

Гл. ас. д-р Евелина Христова е преподавател в департамент „Масови комуникации“ в Нов български университет и работи по изследване на Комуникация на благотворителността. От 2013 отговаря за комуникациите на НБУ. Член на Европейската асоциация за ПР образование и научни изследвания (EUPRERA) и на Българското дружество за връзки с обществеността. Работила е в сферата на обществените комуникации за различни клиенти от 2002 г. насам. Автор и ръководител на проекти „Ученически практики“ и „Студентски практики“ по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Евелина Христова:

АКО ОБИЧАТЕ ДИНАМИКАТА И УМЕЕТЕ ДА СЕ ПОСТАВЯТЕ НА МЯСТОТО НА ДРУГИТЕ, ЗНАЧИ ПР Е ПРОФЕСИЯТА ЗА ВАС

интервю на Йордан Карапенчев

Какво всъщност работи един PR-специалист? Какви са разпространените митове и заблуди относно професията?

Изразът PR стана много популярен, използват го за какво ли не. Всъщност професионалният комуникатор се занимава с изграждане и поддържане на взаимовизгодни отношения между организацията и публиките ѝ. Това включва широк спектър от дейности, започващи с процеса на стратегическото планиране на комуникациите и разпространяващи се от отношения с медиите, публичен афеърс, програми за социална отговорност, до най-обикновени изпълнителски дейности в сферата. Една от най-разпространените заблуди е, че специалистът по ПР се занимава с някакви шаманизми, с които да изгради фалшив имидж на клиента си,

да го представи идеален в очите на хората. Точно обратното е – специалистът по комуникации трябва да се стреми да осигури стабилни двупосочни комуникации, основаващи се на истината, от които да печелят всички заинтересовани страни.

Какво е мнението ви за учебните програми по ПР в България? Успяват ли те да се адаптират към промените в толкова динамична сфера като масовите комуникации?

Програмите в България са много добри. Професията на специалиста по ПР е относително млада, появява се в първата половина на миналия век, а в последните 15 години преживява своеобразна революция с все по-масовото навлизане на информационните и комуникационни технологии в живота. У нас се открояват две школи – немска и северноамериканска. И двете възникват в началото на 90-те години. През 2011 г.

департамент „Масови комуникации“ в НБУ отбеляза 20 години програми по ПР, тази година ФЖМК на СУ „Св. Климент Охридски“ отбеляза 20 годишнина на програмата си по Връзки с обществеността. В НБУ сме в най-голяма степен част от северноамериканската школа, работим с техните основни публикации, наши преподаватели са били гост-лектори в САЩ.

Имате ли поглед към обучението по ПР в чужбина и какви са различията с това, което правим в България?

Следя внимателно тенденциите още от студент – учила съм Маркетинг, реклама и ПР в международния факултет на Шефилдския университет в Солун. С колеги от НБУ

СПЕЦИАЛИСТЪТ ПО КОМУНИКАЦИИ ТРЯБВА ДА СЕ СТРЕМИ ДА ОСИГУРИ СТАБИЛНИ ДВУПОСОЧНИ КОМУНИКАЦИИ

ЗАЩО ДА ИЗБЕРЕМ ДА УЧИМ ЛОГИСТИКА В **NHTV Breda University**, ХОЛАНДИЯ?

Какво е логистиката?

Логистиката е наука, която се занимава с изчисляването на най-ефективния начин за пренасяне на стоки и блага от точка А до точка Б, както и с управлението на материали и хора. Логистиката има изключително важна функция в съвременния бизнес свят. За съжаление, тази специалност все още не е толкова популярна сред българските кандидат-студенти. В България липсват специалисти в тази сфера, които да проектират работата в складове, предприятия и производства, пристанища и летища. В Холандия стартовата заплата на току що завършили студенти е около 2600 евро месечно, а в България добрите логистични мениджъри в средно големи предприятия получават средно от 2000 до 5000 лева заплата.

Какво представлява академията по логистика в NHTV Breda, Холандия?

Академията има три бакалавърски програми, които са достъпни за международни студенти: International Logistics and Economics, International Logistics Engineering, International Built Environment. Първите две са обявени за номер 1 програми в собствената сфера за 2015 година (а NHTV Breda е най-добрият университет по приложни науки в Холандия в

категорията над 2000 студента), а втората е обявена за номер 2. Студентите в двете програми по логистика работят над такива въпроси като „Как iPad-а стига до рафтовете в магазините?“ или „Как да управлявам складов инвентар по възможно най-ефективен начин?“

По време на Олимпийските игри през 2008 година в Пекин, студентите от академията по логистика имаха задачата да изчислят как и кога точно трябва да се транспортират конете за състезанието по конен спорт от Холандия, за да могат те да бъдат бодри по време на самото състезание без значение от часовата разлика. Студентите не само работят по реални проекти по време на лекциите, но и в бакалавърската програма имат включен 6 месечен стаж по специалността.

Студентите от тази академия също така често имат учебни екскурзии в различни точки на света. Ежегодно се провежда екскурзия на круизен кораб от Барселона до Рим и обратно, по време на която студентите трябва да изчислят кой е най-добрият начин за испанска фирма да транспортира своите стоки – сухоземен, морски или въздушен транспорт. Други дестинации за учебни екскурзии са често Лондон, Глазгоу, Единбург, Берлин, Южна Африка, Ню Йорк, Дубай.

Защо да избира да учи логистика в NHTV Breda?

В академията по логистика учат студенти от 12 различни националности, а процентът на международни студенти в класната стая е

75%. Бреда се намира много близо до Ротердам, където е второто най-голямо пристанище в света и съответно студентите имат страхотни възможности за намиране на работа още по време на обучението. Освен това, поради близостта на пристанището до града, много от преподавателите в сферата са истински специалисти, които работят в различни фирми на висши позиции или пък управляват собствен бизнес, и съответно студентите се учат от най-добрите кадри по логистика в Европа. Не на последно място е доброто съотношение на цена/ качество. Таксата за университета е само 1951 евро годишно. Студентите имат възможност да използват заем, който се отпуска от холандското Министерство на образованието и заплаща таксите за цялата програма. След дипломиране студентите имат 15 години да го изплатят, а лихвата е под 1%.

Посети академията по логистика в дните на отворените врати в NHTV Breda!

Те ще се проведат от 13 до 15 март 2015. Цената на билета с нискобюджетната линия на Wizz Air е около 100 евро в двете посоки, а университетът ще поеме твоите разходи за настаняване и изхранване. Може да се регистрираш за събитието чрез UNIFY – официален представител на NHTV Breda в България, виж повече инфо на сайта www.unify.bg.

PR

ВЪВ ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

УНИВЕРСИТЕТСКИТЕ КУРСОВЕ СА ОБВЪРЗАНИ С ПРАКТИКАТА

материал на Юлия Кошаревска

Ако сте комуникативни, интересувате се от бизнес, но и от медии, ако искате да се грижите за имиджа на някоя звезда или да помагате на неправителствена организация, ако обичате да се състезавате, както с другите, така и със себе си, ако сте креативни и знаете какво искате, вероятно вече сте обмисляли да учите връзки с обществеността.

Специалистите по връзки с обществеността (или PR) се грижат за имиджа на клиентите си. Заради голямата конкуренция, която виждаме в днешно време, репутацията е един от най-важните елементи за развитието на всяка компания или организация. Ефективният PR помага да представите правилно съобщенията, които искате да изпратите както към широката публика, така и към собствените си партньори, клиенти и подчинени. Той се грижи и за изграждането на качествени взаимоотношения с всички тях.

Някои от най-важните качества, които гарантират успех

в PR средите, са вродени, но над други може да се работи. Започнете да ги усъвършенствате възможно най-рано: не е необходимо да се заемате с нещо голямо, но със сигурност около вас има много възможности да говорите пред публика или да работите над проект, който ще покаже, че наистина се интересувате от това как по най-добрия начин може да представите даден продукт или кауза - добър пример за това е ангажирането с благотворителна кауза в училище. Не забравяйте да запазите всякакви материали, които изработите, за да може да послужат като доказателство за усилията ви при кандидатстването в университет.

Сред двайсетте най-добри университета в категорията, следните предлагат PR:

Bournemouth: BA (hons) public relations (sandwich year)

Sheffield Hallam: BA (hons) public relations; BA (hons) public relations and media

Lincoln: BA (hons) journalism and public relations (optional sandwich year); BA (hons) public relations (optional sandwich year)

UWE Bristol: BA (hons) journalism and public relations

Southampton Solent: BA (hons) public relations and communication; BA (hons) public relations and communication (with language year); BA (hons) public relations with sports journalism

Edinburgh Napier: BA (hons) communication advertising and public relations

Какви качества притежават PR специалистите?

- интерес към случващото се наоколо
- отлични устни и писмени комуникационни умения
- способност да приотиризира и управлява времето си
- добри организационни умения
- интерес към всички видове медии
- гъвкавост
- увереност
- умение за справяне със стресови ситуации
- способност да мотивира другите

Ако сте уверени, че искате да се занимавате с PR и искате да завършите практически курс, който да ви подготви възможно най-добре за кариерата ви и ежедневните проблеми, пред които ще сте изправени, Великобритания предлага редица възможности.

Традиционно на Острова повечето университетски курсове са силно обвързани с практиката, а при връзките с обществеността това е дори още по-важно. Практически курс ще ви даде възможността да учите в среда, която е максимално близка до реалната, и която ще ви позволи да развиете всички качества, необходими за работа с различни клиенти.

Много голямо внимание се отделя на работата над портфолио - то често съставя по-голямата част от годишната оценка. От вас ще се очаква да разработвате кампании, планирайки и най-малките детайли; ще правите презентации и ще научите как да направите един сайт максимално ефективен.

Във Великобритания ежегодно се изготвят няколко класации, които сравняват различните университети и курсовете, които предлагат. Една от най-престижните е тази на Guardian. В тази класация курсовете по връзки с обществеността са в обща категория с журналистиката и издателството.

Акредитация

В момент, в който все повече хора завършват бакалавър или дори магистър по връзки с обществеността, е важно да изберете университет, който да се погрижи за това мигновено да изпълните пред останалите абсолвенти. Сравняването на всички университети, които ви се струват интересни, не е толкова лесна задача. Един от критериите, които е хубаво да разгледате, е дали курсът е акредитиран от някоя професионална организация, като Chartered Institute of Public Relations (CIPR), например. Акредитацията означава, че курсът отговаря на високи стандарти за качество и посочвайки я в CV-то си, ще сте една крачка пред останалите кандидати за дадено работно място.

Ето тези университети имат бакалавърски програми, акредитирани от CIPR:

- University of Bedfordshire
- Birmingham City University
- Bournemouth University
- Buckinghamshire New University
- University of Central Lancashire
- University of Chester
- Edge Hill University
- Edinburgh Napier University
- University of Greenwich
- Leeds Beckett University
- University of Lincoln
- Liverpool John Moores University
- University of the Arts (London College of Communication)
- London Metropolitan University
- Manchester Metropolitan University
- University of Northampton
- University of Northumbria
- Queen Margaret University, Edinburgh
- Robert Gordon University
- Sheffield Hallam University
- Southampton Solent University
- Staffordshire University
- University of Sunderland
- University of Ulster

ГЕРМАНИЯ

ОБРАЗОВАНИЕ ПО МЕДИЦИНА

материал на Йордан Карапенчев

За проблемите на българското образование може да говорим много. За българското здравеопазване – още повече. Ако комбинираме двете неща и започнем разговор за българското образование по медицина... Всъщност, трудно е да се каже. По инерция можеше да стигнем до извода, че и то е проблемно, но практиката показва, че много наши сънародници се реализират успешно в чужбина след като завършат медицина у нас. Това е една от малкото специалности в българските висши училища, която привлича и чуждестранни студенти (макар и предимно от съседна Турция).

Проблемите със здравната система обаче са налице и някои от най-добрите ни лекари емигрират в чужбина. Казват, че парите тук не си струват и че отношението към тях е под вся-

Срокове за кандидатстване

В общия случай, крайният срок за кандидатстване в медицински университети в Германия е около 15 юли за зимния семестър и 15 януари за летния. Тези срокове обаче не са официално разписани и не са задължителни за немските университети, което обяснява и големите различия, които могат да съществуват между университетите. Освен това някои от висшите училища работят и с т.нар. отворен прием. Тоест – приемат документи през цялото време.

Друг фактор, с който трябва да се съобразявате, е законодателството в отделните федерални провинции на Германия. Затова – накратко казано – проверете изрично в избора от вас университет и започнете да подготвяте документите си възможно най-рано. Така ще се справите със сроковете и ще имате време за реакция, ако възникне проблем.

Възможности за финансиране

Повечето хора, следващи в Германия, се самоиздържат или биват издържани от семействата си. Това важи и за

чуждестранните, и за немските студенти. Все пак не липсват възможности и за стипендии. Субсидиите на Германската служба за академичен обмен (DAAD) са добър пример за това. Повече информация и статистика от стипендиите на DAAD може да откриете в рубриката „Образование в цифри“ в този брой. Немските университети формално не изискват такси за прием, което обяснява липсата на централизирана държавна система за раздаване на стипендии. Все пак конкретни висши училища – особено сред частните – предлагат и стипендии за успех.

Другата очевидна алтернатива за издръжка е работата. Практика е почти всички немски студенти да работят или да карат стажове по време на обучението си, а младежката безработица е малко над 3 на сто. (За сравнение – тя е около 40 в Гърция, Италия, Испания.) Преди месеци беше въведено ново законодателство, с което федералната република въведе минимална заплата и строги изисквания за почасовата работа. Много компании възроптаха срещу решението с аргумента, че това ще засегне

възможностите за наемане на работа на най-младите и още неквалифицирани кадри. Предстои да видим какви ще са ефектите в действителност.

Възможности за кариерна реализация

Очевидната професия след завършване на специалност медицина е „лекар“. Но най-важното нещо, което се получава от немската образователна система е международният престиж. С диплома от Германия може да се работи в целия Евросъюз, а и приравняването извън него не е трудно.

И друг път сме споменавали, че целта ни не е да произвеждаме емигранти от България, а да виждаме повече добре образование млади хора, които да се реализират и в нашата страна. Но трябва да признаем, че трудно ще убедим човек, завършил медицина в Германия, да стане лекар в България. Можем обаче да обърнем внимание на друга интересна възможност. В последните години се забелязва явлението „медицински туризъм“. Услугите в България са значително по-евтини от тези в Германия и това е съвсем реална и интересна възможност за бизнес.

Водешите университети

Колегите ни от сайта www.studying-in-germany.org са изготвили своеобразна класация на обучението по медицина във висшите училища в Германия. Разбира се, не е задължително да се ограничавате до тях, но проучването е добър ориентир за начало на вашето собствено проучване. Забележете, че във федералната република няма практика да се обособяват отделно медицински университети, както е например в България. Всички описани тук висши училища са широко профилирани. Ето ги и тях, по подредбата на немския образователен сайт:

University of Heidelberg

Висшето училище в Хайделберг има традиции в областта на медицината от 6 десетилетия насам. Той е и един от „най-международните университети“, със студенти от всички краища на света.

RWTH Aachen University

Това е един от по-младите университети в Германия – създаден е през 1966 години, а днес вече разполага с 9 факултета. Единият е медицински, като към него работи и Klinikum Aachen – авторитетна клиника в града. Освен с чисто медицинските науки, университетът има сериозна школа и в теоретични области като медицинската етика например. Към края на 2014 година, във факултета се обучават над 2700 души.

Lübeck University

Университетът в Любек е с подчертано изследователски профил. През последните години учени под негово ръководство са провеждали изследвания в 4 области – Инфекциозни болести, Мозък и поведение, Медицинска генетика и Био-медицински технологии. Разбира се, има възможност и за обучение по други клонове в медицината.

Witten/Herdecke University

Стигаме до един от най-старите частни университети в Германия. Всъщност това не означава твърде стар, защото в продължение на дълги години се допускат само държавни висши училища. Витен е основан през 1983 година, но вече обучава около 1200 бъдещи лекари, медицински сестри, зъболекари и т.н. Тъй като това е частен университет няма как да не споменем и таксите: те се движат в порядъка на 400 до 1000 евро на месец. С други думи – 4-5 хиляди евро на семестър. Сумата е сериозна, но чувствително по-ниска от тази в англоезичните страни като САЩ и Обединеното кралство. Университетът предлага и стипендии за отличен успех.

Magdeburg University

Университетът в Магдебург се появява вследствие на сливането на 3 висши училища в едноименния град – Технически университет, Педагогически колеж и Медицинско училище. Това го прави най-големият университет в провинция Саксония и едно от най-престижните висши училища на територията на бившата Източна Германия.

Würzburg University

Може би най-интересната страна на този университет е разположението му в средновековния център на града. Тесните улички и стари тухлени сгради се комбинират с огромна библиотека и нов съвременен кампус. В момента във Вюрцбург се обучават около 25 000 студенти, над 100 от които – чужденци.

Висше образование във Великобритания UCAS

**Регистрация и подаване на
кандидатстудентски документи
в британски университети**

- ✓ Съдействие при избор на университет
- ✓ Проверка на необходимата документация
- ✓ Мониторинг на кандидатурата
- ✓ Директна кореспонденция с институциите
- ✓ Кандидатстване за настаняване
- ✓ Кандидатстване за студентски заем

образование в чужбина

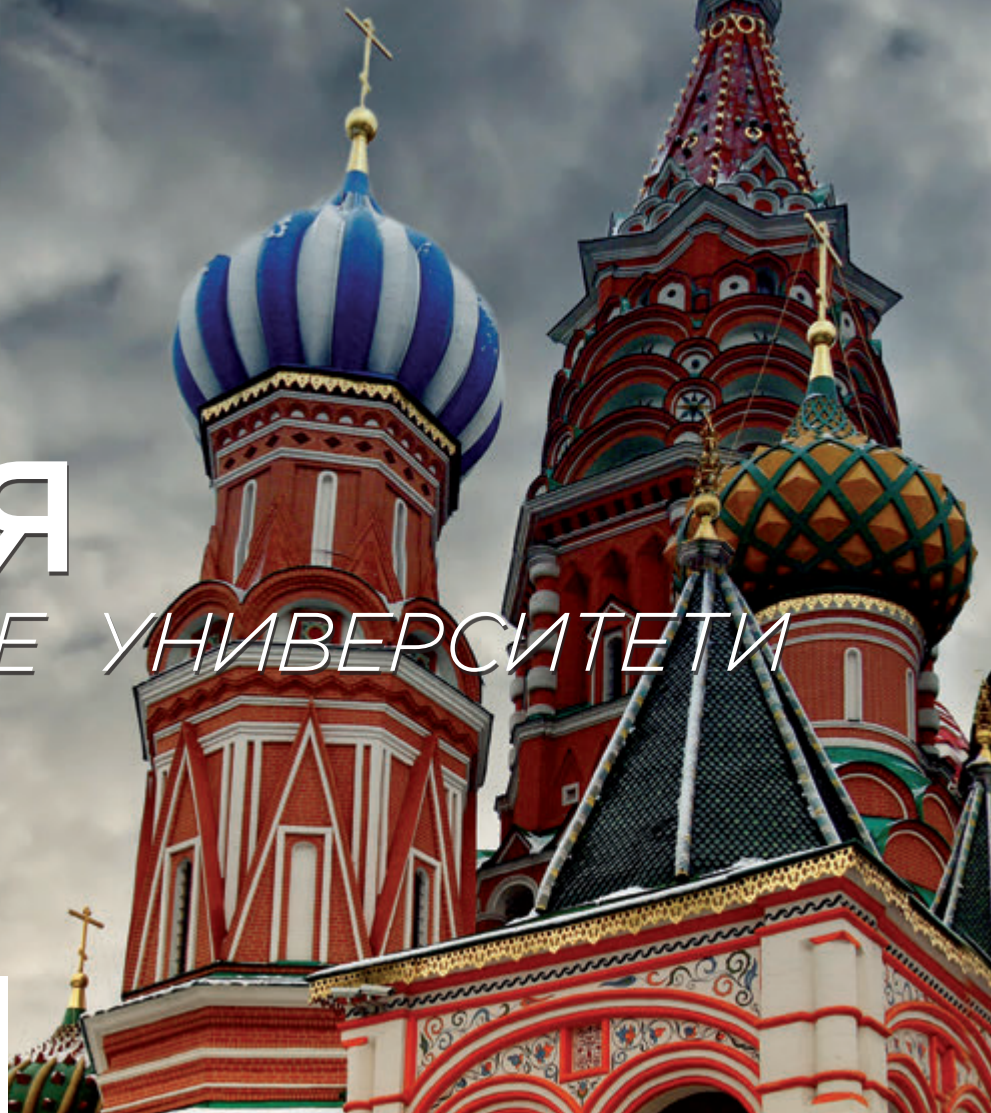
www.skylines-bg.com

РУСИЯ

ВОДЕЩИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ

материал на Йордан Карпенчев

Вы говорите по русски? Дори и отговорът ви да е „не“, вероятно сте разбрали значението на въпроса ни, просто защото двата езика са много близки. Въпреки тази културна и езикова близост, интересът към най-голямата страна в света не може да се сравни с по-популярни дестинации като Великобритания или Германия. В същото време предоставя някои възможности, които не трябва да бъдат пренебрегвани с лека ръка. Освен това мина доста време от последния път, когато сме говорили за Русия от страниците на нашето списание, затова сега е време да компенсирате.

Ще опитаме да представим водещите висши училища в Руската Федерация, както и информация за кандидатстването в тях, стипендиите и възможностите за студентски живот. Няма да пропуснем и да разгледаме плюсовете и минусите на образованието в Русия.

Изисквания за прием

Познания по руски език

Вече споменахме, че руският и българският си приличат изключително много. Всеки, който е ходил по родното Черноморие, сигурно вече е установил това и сам. Все пак близостта на двата езика сама по себе си не е достатъчен аргумент за прием във висше училище. Най-разпространеният езиков изпит за руски език е т.нар. „Тест по рускому языку как иностранному“ или накратко – ТРКИ. В интернет пространството може да го срещнете и с английското му съкращение – TORFL. Изпитът се администрира директно от руското образователно министерство и има пет нива, съответстващи на Общоевропейската референтна езикова рамка.

Някои висши училища може да приемат и само с диплома от средно образование, ако сте изучавали интензивно руски език. Например – завършилите руски езикови гимназии могат да се възползват от това.

Диплома за завършено образование

Освен да притежават диплома за завършено образование, кандидатите трябва да имат и добри оценки по определени балообразуващи предмети за специалността, за която кандидатстват. В това отношение руската система за прием напомня българската. Оценки от порядъка на много добър 5.00 са достатъчни за повечето специалности. Преди да кандидатствате, не забравяйте да преведете и легализирате дипломата си на руски език.

ИРЛАНДИЯ

БАКАЛАВЪРСКИ ПРОГРАМИ

материал на Йордан Карапенчев

Говорим за островна държава, където почти цялото население говори на английски език. Освен това е известна с мъглив и дъждовен климат и обширни зелени поляни. Това може да прилича много на описание на Великобритания, но всъщност имаме предвид нейната съседка Ирландия. Нормално е да се заблудим. Двете страни – освен сходна география – споделят и много обща история, традиции и култура (макар че местните ще ви линчуват, ако защитавате тази теза пред тях). Но освен приликите, няма как да няма и разлики, а те са особено видими в образователната система. Основното, което обединява британските и ирландските университети, е преподаването на английски език. В този материал ще се опитаме да очертаем останалите особености на бакалавърските програми в Ирландия.

Изисквания за прием

Можем да съберем необходимите за Ирландия документи в две думи – „стандартните неща“. И наистина, ако сте чели предишните броеве на списанието ни, ще видите много от познатите изисквания.

- Сертификат за владение на английски език. В Ирландия има два официални езика – ирландски и английски, но висшето образование се води изцяло на езика на Шекспир. Сертификатите, които се признават, най-често са Cambridge English, TOEFL и IELTS.

- Диплома за завършено средно образование. Можете да кандидатствате и само с академична справка, стига да изпратите и дипломата си до края на първата учебна година.
- Препоръки от учители. Това не е задължително за всички университети, но по принцип по-престижните имат и подобна практика.

Видове учебни заведения Университети

В Ирландия има само няколко висши училища, които наричат себе си университети. Причината е, че традиционното разбиране за университет е висше училище, което включва широк спектър от дисциплини. Бакалавърските програми отнемат по 4 години. Университетите в страната са: Dublin City University, National University of Ireland, University of Limerick и University of Dublin.

Институты

В Ирландия, висшите училища с техническа насоченост традиционно се наричат институти. Същото важи и за тези, които преподават изкуства, дизайн, актьорско майсторство и т.н. В тях се предлагат както бакалавърски, така и магистърски програми, а обучението традиционно е свързано с повече практика, отколкото в университетите.

Колежи

За да е достатъчно обръкващо, трябва да споменем, че много университети имат свои

ИСПАНИЯ

БИЗНЕС УЧИЛИЩА

материал на Йордан Карапенчев

Какво всъщност са бизнес училищата

Преди да поговорим в повече детайли за бизнес училищата в Испания, трябва първо да изясним какво са те всъщност. За името, което могат да ползват различните висши училища няма законови ограничения. Обикновено бизнес училищата са факултети към определени университети, но има и независими такива.

Специалностите, които се изучават в тях, могат да бъдат разделени на две сфери – икономически и управленски. От страната на икономическите най-често говорим за финанси, икономика, маркетинг, Международен бизнес и т.н. Управленските включват мениджмънт, стопанско управление – както и други много популярни специалности

Всъзнанието на повечето българи слънчева Испания асоциира най-вече с дълги плажове или със сезонна работа. Страната обаче със сигурност има какво повече да предложи – тя е културен и образователен център на испаноговорящия свят, а след като се демократизира през 80-те години започва истински бум на създаването на частни образователни институции, от които много са с бизнес или икономическа насоченост. Днес тези бизнес училища вече са натрупали солиден опит и авторитет в академичните среди. Испания от десетилетия държи едни от най-високите нива на безработица в Европейския съюз, а и кризата удари местния бизнес много тежко. Въпреки това, през последната една година испанската икономика показва признаци на възстановяване, което пък би могло да направи страната още по-привлекателно място за образование.

НОЩ НА УЧЕНИТЕ

във Варна

материал на Ани Куртева

За поредна година „Образователен център – Варна“ към Международна фондация „Св. Св. Кирил и Методий“ организира „Европейска нощ на учените“ в много тясно сътрудничество с Националната астрономическа обсерватория и планетариум „Николай Коперник“ – Варна. Генералната асамблея на ООН определи 2014 за година на Кристалографията, и затова темата за кристалите стана водеща и за Нощта на учените.

По установена вече традиция Планетариумът отново отвори врати за желаещите да проведат една забавна петъчна вечер в компанията на учени от Варна, както и с техни бъдещи последователи. Успехът на Нощта на учените се дължи на активното участие на учени от Природонаучния музей, на Планетариума, на Американския университет в България (Благоевград), на ентузиазма на преподаватели от началните и средни училища във Варна, школи по рисуване, преподаватели от Съюза на физиците, преподаватели и студенти от Медицинския университет „Д-р Параскев Стоянов“ – Варна и на доброволци – студенти от

Техническия и Икономическия университети и ученици от Първа езикова гимназия, които се включиха с ентузиазъм в организирането и провеждането на всички мероприятия.

Вечерта започна с увлекателната и уникална лекция на д-р Ева Божурова в „Звездната зала“ на Планетариума – „Космохимия“, науката, която изучава химичния състав на космичните тела и на веществото, запълващо космическото пространство.

Изложбата „Вълшебният свят на минералите“, подготвена във фойето на Планетариума, върна участниците на Земята, а експозицията на

СКУЛПТУРА

материал на Борис Глушков

Скулптурите са едни от най-трудните за създаване форми на изкуството. Нужни са много умения, внимание към детайла и търпение, за да се създаде естетически успешна скулптура от различни материали. Въпреки трудността на този занаят, фактът, че се изучава като специалност във висшите учебни заведения говори достатъчно за това, че има интерес към скулптурата като изкуство и много млади хора избират да продължат професионалния си път в тази насока. Специалност Скулптура може да се изучава както в някои родни университети, така и в чужбина.

Какво се изучава?

Бакалавърска степен

Завършилите образователно-квалификационната степен „бакалавър“ в специалността придобиват знания и умения за авторска творческа работа. Основно средство и специфика на скулптурата е изграждане на художествен образ. Това изисква задълбочено изучаване и овладяване на работата с глина, гипс, восък, както и с трайните пластични материали като камък, метал и др.

Чрез задачите на постановките, предвидени в учебните програми, студентите се запознават с пластично-обемните и композиционни принципи на изграждане на скулптурното произведение. Натурата, в нейното раз-

нообразие, е основен обект на учебната работа в специалността.

Скулпторът е високоспециализиран професионален художник в областта на изобразителното изкуство. Прилага умело и творчески класическите скулптурни техники и техните съвременни модификации. Може да създава произведения с изящен и приложен скулптурен облик на базата на формиращ се или вече установен индивидуален почерк.

Магистърска степен

Магистрите по „Скулптура“ познават естетическите процеси и тенденции, определящи съвременните художествени явления; закономернос-

ФИЗИК

ДА ИЗСЛЕДВАШ СТРУКТУРАТА НА СВЕТА

материал на Йордан Карапенчев

Черни дупки, теория на струните, откриване на нови частици и експерименти в някои от най-високотехнологичните лаборатории в света. Професията на физика, представена по този начин, изглежда доста по-вълнуваща от това, което са правили учителите в гимназията. Разбира се, не критикуваме последните – естеството на науката изисква много теоретични знания, без които новите открития са невъзможни.

(Друг е въпросът, че в повечето училища няма място за адронен колайдер.) Така или иначе трябва да се откажем от мита, битуващ сред много млади хора, че специалност Физика е скучна и единствената възможност за кариерна реализация е учител по физика. Не че последното е нещо лошо. Нашумялата наскоро история на учителя Тео от Казанлък, ни напомни един малко известен факт. България е страна, която традиционно се представя най-добре на всички международни олимпиади, което означава, че имаме доста добро средно образование в тази област.

Къде се изучава физика в България

Първото висше училище, което започва обучение по фи-

зика у нас, е Софийският университет „Св. Климент Охридски“. Днес в най-старото висше училище има цял физически факултет, където се изучават редица специалности като Физика, Инженерна физика, Ядрена техника и ядрена енергетика, Астрофизика, метеорология и геофизика, Медицинска физика, Физика и математика, Физика и информатика, Комуникации и физична електроника, Квантова и космическа теоретична физика, Оптометрия, Фотоника и лазерна физика. Освен него, обучение в направление Физика предлагат още 3 университета.

Това са (по реда на класирането им в националната рейтингова система на МОН): ПУ „Паисий Хилендарски“, ШУ „Епископ Константин Преславски“ и ЮЗУ „Неофит Рилски“. Макар те да са с доста по-ниски резултати от СУ и да имат по-ограничен набор от специалности, тези висши училища предлагат стабилни алтернативи в своите региони и допринасят за развитието на науката в страната.

В чужбина

За най-добро място за обучение по физика се

определя Massachusetts Institute of Technology (MIT), следван плътно от друг престижен американски университет – Харвард. Третата позиция заема Кеймбридж, Великобритания. Извън англоезичния свят прави впечатление присъствието на японски университет в топ 10. Това е Токийският университет – най-големият в Страната на изгряващото слънце.

Макар да не попадат в топ 10 на тази класация, няма как да пропуснем и други страни, които впрочем сме разгледали в този брой на нашето списание. Германия и Русия са две държави много стари и а в т о - ритетни школи в областта на физиката.

ЛЕД И СНЯГ НА ОСТРОВА НА СЛЪНЦЕТО

ХАРБИН, КИТАЙ, КАНИ СВЕТА В ЗИМНАТА СИ ПРИКАЗКА

материал на Ива Балабанова-Ганчева

Международният фестивал на леда и снега в Харбин, Китай, се провежда всяка година от 5-ти януари до 5-ти февруари (плюс-минус няколко дни). Столицата на една от китайските провинции става дом на оригинални и внушителни произведения от лед (арктическият климат в района предполага изобилие от естествен сняг и лед) и привлича стотици хиляди посетители не само от милиардното население на страната, но и от цял свят.

МОЖЕ БИ НЕ ЗНАЕТЕ, НО... за създаването на този мащабен комплекс на площ от 600 хиляди кв. м. са използвани 180 хиляди кубични метра лед и 150 хиляди кубични метра сняг.

Арктическият студ дава огромно предимство на фестивала, благодарение на което, той се нарежда сред четирите най-големи ледени фестивала, провеждани в света, конкурирайки се със знаменития леден фестивал в Сапоро, Япония, зимния карнавал в Квебек, Канада, и норвежкия ски-фестивал.

ТРИ НЕРАЗКРИТИ ЗАГАДКИ

ОТ НАШАТА ИСТОРИЯ

материал на Йордан Карапенчев

Надписът от Ситово

През 1928 секачи от родопското село Ситово насочват историка Александър Пеев към скални надписи в близката планина. Надписите са били добре известни на цялото село от незапомнени времена, но се оказва, че за учените това е ново и интригуващо откритие. Пеев не успява да разчете абсолютно нищо и напуска обекта, за да търси съдействие от колегите си. Научната общественост не е твърде ентусиазирана. Едва 10 години по-късно историкът успява да организира нова експедиция и се завръща, водейки видния унгарски археолог – Геза Фехер.

Унгарецът обаче е точно толкова изненадан, колкото и Пеев и потвърждава съмненията му, че това е непозната досега писменост или език. През 1967 надписът е изследван от експедиция на Великотърновския университет, след която обектът става по-известен в обществеността, но отново не е постигнат никакъв напредък с разчитането му.

Хипотезите:

Учените стигат до най-различни хипотези – някои смятат, че текстът (най-вероятно) е тракийски език, но на непозната азбука. Може би писменост, създадена от самите траки, но е била загубена? Други определят езика като готски, келтски, алански и дори славянски.

Предложени са няколко превода на надписа, които също нямат нищо общо помежду си. Живко Войников например смята, че на надписа пише: „Той, нашият мозъц, скъп Исус, добър и обичан Бог, победи, с истината и смиренieto, Боже“. Чилков пък разчита в текста нещо, което звучи като излязло от филм за Индиана Джоунс - „Нека всемирният наш Бог затвори това зло, което победи и никога повече не го пуска на света.“ Напълно е възможно, никога да не разберем със сигурност...

Христина

Зеру- Никол

Мишел

SWEET 16

ОТ

S

weet 16 се срещат за първи път на сцената на X Factor 2014, но бързо се превръщат в едни от любимките на телевизионната аудитория. Съдиите Заки и Боби Иванчев дори ги определиха като „новите Destiny's Child“. Под ръководството на Велизар Соколов-Заки трите млади дами поеха по трудния път да работят като група, въпреки първоначалните си резерви.

Участието в такъв телевизионен формат има и един страничен ефект – изключително натоварен график. Затова сме много щастливи, че Христина, Мишел и Гери-Никол намериха време да отговорят на няколко наши въпроса – и за музиката, и за образованието.

Христина

Представи се с няколко думи:

Интелигентна, забавна и упорита.

Как започна да се занимаваш с музика?

По принцип баща ми е много запален музикант, но всъщност една моя приятелка ме убеди да се захвана сериозно с пеене.

Имала ли си някакви изяви преди X-Factor?

Ходила съм на конкурси и фестивали и съм печелила много награди от тях.

Кой ти е любимият предмет в училище?

Български език.

Мислила ли си какво висше образование би искала да учиш?

Със сигурност нещо свързано с изкуства. Например – актьорско майсторство в НАТФИЗ. Това поне ми е една от идеите засега.

Как си представяш бъдещето си след 10 години?

Надявам се да съм се реализирала извън България.

Какво ще пожелаеш на нашите читатели?

Да вярват в себе си, да бъдат последователни в това, което правят и никога да не се отказват от мечтите си.

Гери-Никол

Свежа, винаги забавна и винаги предпочитаща да бъде себе си.

Откакто се помня, винаги съм имала някакво вътрешно убеждение, че музиката е моето призвание.

Да, ходила съм на два конкурса в чужбина.

Английски език.

Нещо, свързано с изкуства, най-вероятно в чужбина. Може би музика, но се интересувам и от кино, и от театър.

Успял изпълнител – в България и в чужбина.

Да си купуват всеки брой, разбира се!

Мишел

Позитивна, общителна и – признавам си – разсеяна.

Чисто любителски – с пеене в къщи (сmee се). После започнах с различни конкурси и детски вокални групи. И така в 8-ми клас се записах в музикалното училище.

Имала съм, но не и нещо с такива мащаби. Участвала съм в някои от продукциите в училище и на различни детски конкурси.

Хм... затруднявате ме. Може би английски език и рисуване поравно.

Не! (сmee се) Не знам какво точно ще избира засега, но със сигурност ще е нещо, свързано с изкуства.

Дано да имам някакво развитие в творчеството – някаква кариера. Поне за това си мечтая.

Да бъдат по-позитивни, да имат цели, които да постигат и винаги да се стремят към по-добро.

БФБ-СОФИЯ ОБЯВИ ПОБЕДИТЕЛИТЕ В ПЪРВИЯ КОНКУРС ЗА CFA СТИПЕНДИИ

Българска фондова борса – София обяви победителите в първия конкурс за CFA стипендии. Това са: Филип Огнянов Станимиров, финансов координатор в компания за фармацевтични изследвания и Константин Богданов. БФБ-София ще ги подпомогне да се явят на изпит за първо ниво на професионална акредитация Chartered Financial Analyst (CFA) като покрие максимално за регистрацията за изпита.

Конкурсът премина през два етапа – подбор по документи на кандидатите и изпит. От одобрените 17 кандидати, 12 положили успешно изпита, проведен в партньорство с обучителната компания Kaplan Schweser в края на миналия месец. Избраните стипендианти постигнаха най-висок резултат на изпита.

„Поздравявам победителите и техните достойни конкуренти. Всички те показваха качества, които гарантират отлична професионална реализация и ни окуражават да продължим да подкрепяме младите и талантиливи специалисти“,

каза Иван Такев, изпълнителен директор на БФБ-София.

Конкурсът е част от инициативите, с които БФБ-София отбелязва 100 години капиталов пазар в България и цели да подпомогне развитието на младите финансови експерти в страната ни. Той ще се провежда всяка година.

МИНИСТЪР ТАНЕВ: ДУАЛНАТА СИСТЕМА Е ПРИОРИТЕТ ЗА МОН

„Въвеждането на обучение чрез работа, каквото всъщност е дуалното обучение, е един от приоритетите на Министерството на образованието и науката в сферата на професионалното обучение“, подчерта министърът на образованието и науката проф. Тодор Танев по време на парламентарния контрол.

В приетата от Министерски съвет през октомври „Стратегия за развитие на професионалното образование и обучение 2015-2020 година“ е предвидено обезпечаването на мерки и дейности за осигуряване на организирането на дуалното обучение, допълни министърът.

Министерството на образованието и науката в момента тества условията за въвеждане на обучението чрез работа (т.нар. „дуално обучение“) чрез проекта „Ученически

практики“ по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013“ в периода 2012-2015 година. За учениците от над 400 професионални гимназии проектът улеснява прехода от образование към работа.

В резултат от проведените досега над 30 000 ученически практики, почти 1000 ученици са получили предложение за сключване на трудов договор за постоянна работа на същото място, където са провели практиките си. Други около 1500 ученици са получили предложение за почасова заетост след дипломирането си. Поради постигането на много добри резултати срокът за изпълнение на проекта е удължен до месец септември 2015 г.

ПРЕДСТАВИТЕЛ НА СУ СТАНА СТУДЕНТ НА ГОДИНАТА

На официална церемония по случай осмото издание на националния приз „Студент на годината“ заместник-министърът на образованието и науката проф. Николай Денков връчи наградата за 2014 г. на Владислав Харалампиев, студент в специалност „Компютърни науки“ в СУ „Св. Климент Охридски“.

„Да бъдеш пръв сред първите и избран измежду няколкостотин студенти е голяма привилегия.“ С тези думи проф.

Денков поздравя победителя и му подари смартфон от името на министъра на образованието и науката проф. Тодор Танев, под чийто патронаж се провежда конкурсът.

Другата голяма награда, „Чуждестранен студент на годината“, връчи доц. д-р Мария Фъртунова, директор на дирекция „Висше образование“ в МОН. Носителят на тази награда е молдовският студент Иван Иванов Доминика, който в момента е докторант в БАН.

Първото издание на конкурса се провежда през декември 2006 г. Идеята на инициативата е всяка година да бъдат отличени най-добрите студенти и докторанти от българските висши училища, а мисията ѝ е да популяризира постиженията на талантиливите студенти пред българската общественост.

В конкурса участват близо 130 души, а до финала достигат трима. Участниците трябва да отговорят на определени критерии, отнасящи се до постигнатите резултати в областта, в която се обучават. Те трябва да докажат своите постижения, представяйки документи за постигнати резултати в научната, културната, спортната и др. дейности, свързани с образователния процес на национално и международно ниво.

Компетентно жури, в което са включени обществени личности, ректори, преподаватели, експерти от МОН и студенти, имаха нелеката задача да определят победителите в 10 категории: спорт, технически науки, педагогически науки, природни науки, хуманитарни науки, социални, стопански и правни науки, аграрни науки, изкуства, сигурност и отбрана, здравеопазване. Във всяко направление имаше по три номинации, съответно трето, второ и първо място.

Призът „Студент на годината“ за цялостен принос в развитието на студентските политики и на студентското самоуправление получи председателят на общото събрание на НПСС и студент в МУ- Варна, Борис Андонов. Освен наградите, победителите получиха възможност за провеждане на стаж по своята специалност в различни фирми, бизнес организации и институции, чиито представители уважиха събитието.

МОН: ПОЛОВИНАТА ВИСШИСТИ РАБОТЯТ ПРОФЕСИИ, КОИТО НЕ ИЗИСКВАТ ВИСШЕ

Почти всички, завършили висше образование у нас, работят, но половината са назначени на позиции, за които не се иска висше образование. Това обясни Георги Стойчев, изпълнителен директор на институт „Отворено общество“, който развива рейтинга на университетите, заедно със социологическа агенция МБМД.

По гумите му 867 лв. е средният осигурителен доход на завършилите висше образование в България, а дялът на регистрираните безработни сред тях е 3,77%. Най-добра реализация - почти 100%, имат студентите, завършили в про-

МЕЖДУНАРОДНА ФОНДАЦИЯ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

**ЕЗИКОВИ И
СЕРТИФИКАТНИ
КУРСОВЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ
И УЧЕНИЦИ**

**ЧУЖДЕСТРАННИ
ПРЕПОДАВАТЕЛИ ОТ:
САЩ, ВЕЛИКОБРИТАНИЯ,
ГЕРМАНИЯ И ЯПОНИЯ**

**МАТУРА
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
И ЛИТЕРАТУРА
АНГЛИЙСКИ ЕЗИК
МАТЕМАТИКА**

тел.: 02/ 846 72 17; 02/ 846 72 98
<http://highedu.uchenik.com>
edperspectives@abv.bg

ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ:
София – тел. 02/ 846 41 31, 02/ 944 60 34
Варна – тел. 052/ 601 273, 0899 591 363
Пловдив – тел. 0889 910 785,
Русе – тел. 082/ 845 536, 0896 332 364

фесионални направления медицина, фармация, стоматология и военно дело, а най-висок процент безработни има при завършилите направления животновъдство. По думите на Георги Стойчев проблем остава огромният дял на висшистите, които работят на позиция, неизискваща висше образование:

„Имаме професионално направление с практически нулева безработица. Това са професионалните направления, свързани със сферата на здравеопазването. Имаме много ниска безработица и в направления, свързани с ИТ-сектора.

В същото време имаме професионално направление с относително висока безработица, най-висока е безработицата сред завършилите животновъдство. Това, което е притеснително, е, че двете най-масови професионални направления в българското висше образование - икономика и администрация и управление - при тях се наблюдава реализация на завършилите под 1/3”.

Софийският университет затвърждава своята лидерска позиция в повечето направления, в които предлага обучение, посочи още Георги Стойчев: „СУ е лидер в 21 от общо 22 класации, в които участва. Медицинският университет в София е лидер в 5 от 5 класации, в които участва. Техническият университет в София е лидер в 5 от 8 професионални направления, в които предлага обучение”.

Заместник-министърът на образованието Николай Денков посочи, че някои от мерките, които министерството ще предприеме на база резултатите от рейтинговата система, ще бъдат финансови - ще има повече пари за направленията с по-добра ре-

ализация за младите хора. Ще се въведат и приоритетни направления - стимули за студенти и преподаватели като стипендии и по-добри условия за обучение.

АЗИАТСКИТЕ БИЗНЕС УЧИЛИЩА ДОМИНИРАТ В КЛАСАЦИЯТА НА FT ЗА EMBA ПРОГРАМИ ЗА 2014

TRIUM Global EMBA програмата на HEC/LSE/NYU Stern оглавява Financial Times EMBA класацията за 2014 г., а голямата изненада са азиатските бизнес училища, които са основни участници в близо 70% от топ EMBA програмите. Засиленият фокус на класацията върху заплащането като фактор след дипломирането прави все по-трудна конкуренцията за бизнес училищата от Централна и Източна Европа, където нивото на заплащане е сравнително по-ниско.

В продължение на години класацията Financial Times EMBA е лидер сред най-добрите и прецизни класации за бизнес училища в света. Затова и 134-те EMBA програми от 32 страни, включени в списъка на най-важната международна MBA класация, несъмнено са каймакът на пазара на EMBA - сектор, който традиционно се характеризира с жестока конкуренция. Това означава, че съвсем малка част от всички MBA програми по света успяват да покрият

строгите критерии за участие във FT EMBA. За пореден път, Азия доминира във FT EMBA класацията. „Азиатските бизнес училища участват в поне седем от 10 от най-добрите програми, което е наистина впечатляващо. Освен това, класирането показва ясно, че - в бъдеще - бизнес училищата от Азия ще играят главна роля, когато става въпрос за MBA обучение. Що се отнася до нашето собствено представяне, първоначално може би ще си помислите, че 62-ро място не е чудесно. Въпреки това, важно е да запазим чувство за мярка.

„Да си сред 100-те най-добри в света е, само по себе си, значително постижение” - коментира проф. Бого Шлегелмилх, декан на WU Executive Academy. Класацията FT EMBA е базирана на сложна методика за оценяване, която се основава на около 20 добре преценени критерия, които поставят акцент върху заплатите и кариерното развитие на завършилите студенти, както и върху качеството на програмата. FT EMBA събира по-голямата част от своите данни директно от студентите (55%), като бизнес училищата предоставят основно количествени данни относно участниците в програмата, преподавателите, програмното съдържание и изследователските дейности (45%).

Именно този подход прави все по-трудна конкуренцията на бизнес училищата от Европа с тези от Азия: категориите „годишна заплата” и „увеличение на заплатата след 3 години” представляват около 40% от общата оценка за дадена програма, което определя крайната ѝ позиция в класацията. Поради това не е изненадващо, че точно тези програми, които се представят силно в една от категориите или и в двете, са сред 25-те топ EMBA програми.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: XI И XII КЛАС ДА БЪДАТ ПО ЖЕЛЕНИЕ

XI и XII клас ще бъдат по желание. Последните две години гимназия ще се посещават за-

дължително само от тези, които държат да следват. Останалите могат да придобият професия в края на X клас и да получат първа гимназиална степен, гласи новият проектозакон за образованието, който вече е

внесен в Народното събрание. Законът ще влезе в сила от следващата учебна година.

Дипломата ще се издава след успешно изгържан изпит „външно оценяване“. Досега такова препитване, познато като „малките матури“, имаше в IV и VII клас. След XII клас ще се издава диплома за завършен втори гимназиален етап при успешно положен Държавен зрелостен изпит по два предмета - „Български език и литература“ и втори по избор.

Основното образование става факт след VII клас, когато ще се издава свидетелство. Двама етапа на основното образование - начален и прогимназиален, приключват с външно оценяване. Новото е, че учениците до III клас ще ходят на училище без бележници и няма да получават количествени оценки.

В правилника е записано още, че детската градина става задължителна за 5-годишните. На 7 години децата тръгват в първи клас, като образованието става задължително до 16-тата годишнина или X клас.

За да могат да учат и младежите от малките населени места, се създават така наречените обединени училища - от I до X клас. Те ще се сформират предимно в малките населени места, където пътуването до големите градове е трудно.

Предвижда се и засилване на санкциите за неявяване в училище. Родители ще бъдат глобявани от 50 до 150 лв. при първо провинение и от 100 до 500 лв. при второ.

списание образование & СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ЧУЖБИНА

Възможностите
за обучение са много
СЛЕДВАЙ ПРАВИЛНАТА ПОСОКА!
ЧЕТИ СПИСАНИЕ ОБРАЗОВАНИЕ

**Годишен абонамент
28 лв. за 8 броя**

02/ 961 62 63, abonament@studyabroad.bg

**ВСИЧКО ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО
В ЧУЖБИНА ОНЛАЙН**

studyabroad.bg

ДЯДО КОЛЕДА ПО СВЕТА

материал на Йордан Карпенчев

Има госта легенди, обясняващи произхода на дядо Коледа. Някои смятат, че неговият първообраз е бил Свети Никола, живял във Византия. Светецът бил много благороден и щедър и раздал цялото си богатство на бедните. В памет на неговата щедрост хората започнали традицията с размяната на подаръци. Затова в някои държави все още наричат добрия старец Свети Никола. В Англоезичните страни са съкратили Сайнт Николъс до Санта Клаус през годините, но произходът е същият. Но името на Дядо Коледа е най-малкият му проблем – в различните държави той е преживял толкова много различни метаморфози, че трудно бихме могли да ги изброим.

България

Дядо Коледа в България се забърква сериозно в политиката. От 1944 до 1989 си сменя името на Дядо Мраз и започва да носи подаръци на Нова година, вместо на Коледа. Причината – религията официално не се е толерирала, а персонажът на добрия старец явно се е видял твърде християнски на някого.

Турция

В мюсюлманска Турция също си имат Дядо Коледа (което прави разсъжденията на родните държавници за религията още по-нелепи). В южната ни съседка го наричат Ноел Баба, но и това не е най-интересното. Всички знаем, че добрият старец живее в Лапландия нали? Ами не точно... Турският Дядо Коледа си живее в град Демре, провинция Анталия.

Гърция

Другите ни южни съседи явно живеят в по-скупна страна. Как може да кажем толкова нещо за купонджиите като гърците ли? Защото техният Дядо Коледа не носи подаръци! Е, в интерес на истината, в съвременния глобализиращ се свят е навлязъл и този добър старец, който носи, но в по-старите гръцки традиции няма и дума за подаръци, послушни и непослушни деца и т.н.

Украйна и Беларус

В двете източнославянски страни Дядо Коледа също се нарича Дядо Мраз, но там това е традиционното му наименование няма общо с политиката. По интересното е, че местните послушни деца празнуват по цели две Коледи –

православна на 7 януари и католическа на 25 декември, защото в западните части и на двете страни има големи католически общности. Ние пък сме православни, а празнуваме на 25... хаосът е пълен.

Исландия

Много разпространена критика към Дядо Коледа е, че трудно може да обиколи света само за една нощ. В Исландия са решили този проблем, като са назначили 13 момчета да вършат неговата работа. За да е още по-реалистично – започват обиколката си цели 13 дни преди Коледа. Как се казват тези момчета? Bjúgnakrækir, Gluggagægir, Þvörusleikir, Stekkjarstaur... Останалите имат прекалено сложни имена и най-добре да спрем до тук.

What's new at:

www.studyabroad.bg

